

**नवी मुंबईसाठी भूसंपादन करण्यांत आलेल्या
जमिनीपैकी साडेबारा टक्के जमीन प्रकल्पग्रस्त
खातेदारांना मंजूर करणेबाबत.**

**महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग,
शासन निर्णय क्र.सीआयडी-१०९४/२०९४/प्र.क्र.२८७/नवि-१०
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक: २८ ऑक्टोबर, १९९४.**

वाचा:- शासन निर्णय क्र.एलक्यूएन-१९८५/१७१०/प्र.क्र.२१७/नवि-१०,
दिनांक ६ मार्च, १९९०.

प्रस्तावना:- शहर व औद्योगिक विकास महामंडळ (सिडको) ही संस्था ठाणे, पनबेल व उरण तालुक्यातील ९५ गावांमधील जमीन संपादित करून नवीन मुंबई या प्रकल्पासाठी नवीन शहर विकास-प्राधिकरण म्हणून काम करीत आहे. या प्रकल्पासाठी ज्या शेतकऱ्यांची जमीन दिनांक ६.२.१९८६ रोजी व त्यानंतर संपादित केली. तसेच ज्या जमीनधारकांनी निवाडे जाहीर होऊनही मोबदल्याची रक्कम वरील तारखेपूर्वी स्विकारली नाही, अशा प्रकल्पग्रस्त जमीनधारकांनी संपादित जमिनीच्या साडेबारा टक्के जमीन देण्याबाबत पत्राव्दारे शासनाने दि.६.२.१९८६ रोजी संबंधितांना कळविले. याबाबतीत शासकीय आदेश निर्गमित न झाल्याने अंमलबजावणीमध्ये सिडकोला काही कायदेशीर प्रशासकीय व आर्थिक अडचणी आढळून आल्या. तसेच काही जमीन मालकांनी भूसंपादनापोटी पुरेसा मोबदला मिळाला नाही. यासाठी असंतोषही व्यक्त केला. शासनाने याबाबतीत संबंधित आमदार, खासदार तसेच इतर सामाजिक कार्यकर्ते यांचेबरोबर सखोल विचार विनियम करून प्रकल्पग्रस्तांना दिलासा देण्याचे दृष्टीने निर्णय घेतला व सदर निर्णयाचे आदेश शासन निर्णय क्र.एलक्यूएन-१९८५/१७१०/प्र.क्र.२१७/नवि-१०, दिनांक ६ मार्च, १९९० अन्वये निर्गमित करण्यांत आले. त्यानुसार ज्या खातेदारांच्या जमिनी दिनांक ६.२.१९८६ च्या पूर्वी संपादित करून ताब्यात घेण्यांत आलेल्या होत्या. तसेच ज्या खातेदारांना भूसंपादनाचा मोबदला दिनांक ६.२.१९८६ पूर्वी प्राप्त झाला अशा प्रकल्पग्रस्त खातेदारांना साडेबारा टक्के जमीन देण्याच्या योजनेचा लाभ देण्यांत आला नव्हता, याबाबतीत वेळोवेळी प्रकल्पग्रस्त संघटनेने शासनाकडे मागणी केली की, त्या प्रकल्पग्रस्त शेतकऱ्यांनी शासनास सहकार्य दिले नवी मुंबई प्रकल्प अंमलात आणण्यासाठी जमिनीचे ताबे स्वखुषीने दिले तसेच भूसंपादन अधिकाऱ्याच्या निवाड्यानुसार दिलेल्या मोबदल्याची रक्कम स्विकारली, अशा प्रकल्पग्रस्तांना साडेबारा टक्के जमीन देण्याचा योजनेचा लाभ देण्यांत न आल्याने त्यांचेवर अन्याय झालेला आहे. तो दूर करावा.

वरील बाब व प्रकल्पग्रस्तांच्या संघटनेशी विचार विनिमय करून शासनाने आता निर्णय घेतला आहे. या निर्णयाचे स्वरूप दिनांक ६.३.१९९० च्या शासकीय आदेशांत काही अशा सुधारणा करण्याचे आहे, तर काही नवीन मागण्यांचा विचार करून त्यानुसार नवीन निर्णयाचा समावेश करण्याचे आहे. याबाबतीत शासन पुढील प्रमाणे सुधारित आदेश देत आहे.

शासन निर्णय: दिनांक ६.३.१९९० च्या आदेशात करण्यात येत असलेल्या सुधारणा खालील प्रमाणे:-

शासन निर्णय दिनांक ६.३.१९९० मधील "अ" व "फ" मध्ये पुढील प्रमाणे बदल करण्यांत यावेत:-

अ) ज्या खातेदारांच्या जमिनीचे ताबे दिनांक ६.२.१९८६ पूर्वी घेण्यांत आले तसेच ज्या खातेदारांनी दिनांक ६.२.१९८६ पूर्वी नुकसान भरपाईची रक्कम स्विकारली आहे. अशा खातेदारांना दिनांक ६.३.१९९० च्या आदेशान्वये साडेबारा टक्के एवढी विकसित जमीन मिळण्याचा लाभ मिळत नव्हता. अशा प्रकल्पग्रस्त खातेदारांनाही आता त्यांच्या संपादित जमिनीच्या साडेबारा टक्केपर्यंत विकसित जमीन देण्यांत यावी. यामुळे नवी मुंबई प्रकल्पासाठी जमीन संपादन करण्यात आलेल्या सर्व संबंधित प्रकल्पग्रस्त खातेदारांना त्यांच्या संपादित केलेल्या जमिनीच्या साडेबारा टक्के विकसित जमीन मिळण्याच्या योजनेचा लाभ मिळेल.

फ) वाटप केलेली जमीन फक्त निवासी पट्ट्यातील असावी व ती वाटपदाराला केवळ निवासी उपयोगासाठी वापरता येईल असे दिनांक ६.३.१९९० च्या आदेशांत परिच्छेद (फ) मध्ये म्हटले होते त्यात सुधारणा करून आता असे आदेश देण्यांत येत आहेत की, वाटप केलेल्या निवासी पट्ट्यातील जमिनीच्या अनुज्ञेय चटई क्षेत्रातील १५ टक्के चटई क्षेत्राचा वापर वाणिज्यिक वापरासाठी करण्याची मुभा राहिल.

दिनांक ६.३.१९९० च्या शासन निर्णयातील इतर सर्व तरतुदी व अटी पूर्वीप्रमाणेच कायम राहतील.

नवीन निर्णय:

१) गांवठाण विस्तार योजनेखाली ज्या प्रकल्पग्रस्त शेतकऱ्यांना पूर्वी भूखंड दिला आहे. त्यांना साडेबारा टक्के जमीन वाटप योजनेनुसार फायदा देण्यांत यावा, असा निर्णय घेण्यात आला आहे त्यामुळे अशा शेतकऱ्यांना जे जादा क्षेत्र अनुज्ञेय असेल ते गांवठाणालगत देण्यांत यावे व सदरचे अतिरिक्त क्षेत्र गांवठाणालगत उपलब्ध नसल्यास ते अन्य ठिकाणी देण्यांत यावे. या निर्णयानुसार यापुढे गांवठाण विस्तार योजना स्वतंत्रपणे लागू राहणार नाही.

२) संयुक्त खातेदारांचे बाबतीत साडेबारा टक्के विकसित जमीन मिळण्याच्या योजनेनुसार वाटप करण्यांत येणारे क्षेत्र किमान ४० चौ.मी.असावे व हे संयुक्त खातेदारांपैकी प्रत्येकास देण्यांत यावे.

३) पूर्वी अंमलात असलेल्या गांवठाण विस्तार योजनेतर्गत भूमीहीन शेतमजूर भूमीहीन मिठागर कामगार व ग्राम कारागीर (व्हीलेज अर्टिझन्स) यांना गांवठाण विस्तार योजनेतर्गत प्रत्येकी ४० चौ.मी.भूखंड वाटप करण्याची तरतूद होती ती यापुढेही साडेबारा टक्के योजनेतर्गत चालू ठेवण्यांत यावी. पात्रता ठरवितांना १९७१ ची मतदार यादी आधारभूत धरण्यांत यावी व सदर यादी उपलब्ध नसेल तेथे इतर अधिकृत सरकारी कागदपत्रे तपासून निर्णय घ्यावा.

४) साडेबारा टक्के योजनेंतर्गत वाटप करण्यांत येणाऱ्या तसेच पूर्वीच्या गावठाण विस्तार योजनेंतर्गत वाटप करण्यांत आलेल्या भूखंडाना सध्याच्या चटई क्षेत्रात वाढ करुन ०.७५ ऐवजी १.५ एवढे चटई क्षेत्र देण्याबाबतची प्रकल्पग्रस्तांची मागणी तत्त्वतः मान्य करण्यांचा निर्णय घेतला आहे. सिडकोने महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ नुसार योग्य ती कारवाई करुन विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये सुधारणा केल्यानंतर सदर निर्णय अंमलात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सही-

(य. गं. घारपुरे)

महाराष्ट्र शासनाचे अवर सचिव.

प्रति,
खाजगी सचिव, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, मुंबई.
खाजगी सचिव, मुख्यमंत्री, मंत्रालय, मुंबई.
सर्व मंत्री,
सर्व राज्यमंत्री,
मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
अतिरिक्त मुख्य सचिव, सामान्य प्रशासन विभागस, मंत्रालय, मुंबई.
सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
सचिव, गृहनिर्माण व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
कार्यकारी संचालक, सिडको, निर्मल, नरिमन पॉइन्ट, मुंबई - ४०० ०२१.
उपसचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, मुंबई.
जिल्हाधिकारी, रायगड, अलिबाग.
जिल्हाधिकारी, ठाणे.
निवड नस्ती (नवि-१०)